

Podariti NKBM tujcem?

DR. PETER GLAVIČ
KEMIK IN EKONOMIST

Država se je odločila, da bo odsvoje-
no (ukradeno) zasebno premoženje
sto tisoč lastnikov Nove KBM
prodala, preden bo o sporu odločilo
ustavno sodišče. Slovenski državni
holding je že dobil zavezujoče
ponudbe za odtujitev NKBM. Besedo
odtujitev uporabljamo zato, ker je
državni zbor junija 2013 sprejel sklep
o odtujitvi, ne o prodaji 15 podjetij,
med katerimi je tudi NKBM. Od
drugih delničarjev za prodajo niso
pridobili soglasja. Odtujitev po
Slovarju slovenskega knjižnega jezika
pomeni "prenesti (lastninsko) pravico
na drugo osebo, odsvojiti", s podpo-
menom "vzeti kaj s prisvojitvenim
namenom na skrivaj ter brez
dovoljenja in vednosti lastnika".
Odtujitev pomeni tudi nekaj dati
tujcu, odvzeti slovenskemu vlagate-
lju. Državni zbor je sklep sprejel pred
objavo sporočila Evropske komisije o
možni delni razlastitvi lastnikov
delnic in podrejenih obveznic v
saniranih bankah, na katerega se
država sedaj sklicuje.

Vse do danes ni jasno, kako je
takratna vlada prišla do nabora 15
podjetij, prav gotovo ne po kakšnih
strokovnih in politično sprejetih
kriterijih, saj te šele sedaj pripravlja.
Ni naključje, da je država zasebnim
lastnikom NKBM že decembra 2012
in potem še junija 2013 onemogočila
sodelovanje v dokapitalizaciji banke
in vmes razvrednotila premoženje
delničarjev z inflacijo delnic od 39
milijonov na 323 milijonov; za delnico
ni plačala 27 evrov kot sto tisoč
delničarjev, temveč je 99 milijonov
delnic samovoljno "plačala" po en
evro, 185 milijonov pa na zahtevo
Evropske komisije celo samo po 1,3
centa. Tako je svoj lastniški delež
povečala od 51 na preko 97 odstotkov.

NKBM je bila že leta 2007 privatizira-

na in polovično v zasebni lasti. Kako
so vlada in poslanci ob sprejemanju
sklepa o odtujitvi vedeli oziroma
pričakovali, da bo banka čez pol leta
nacionalizirana? In kako so junija
2013 vedeli, da bo kapital lastnikov
po jesenskem pregledu kakovosti
aktivne izgubil, če so vsa revidirana
poročila in tuje revizijske hiše
potrjevale, da je kapital banke
pozitiven in kapitalna ustreznost v
kriznih razmerah zadostna? Očitno
sta vlada in Evropska komisija že
junija 2013 načrtovali decembra 2013
izpeljano manipulativno izničenje
sredstev banke in "odtujitev"
premoženja delničarjev.

Država se ni zavezala, da bo NKBM
prodala po tako nizki ceni, da bi bil
primernejši izraz "podarila". Pred
krizo je kandidatka za nakup NKBM,
madžarska OTP, banke kupovala po
cenah 2,3 do 4,7 mnogokratnika
knjigovodske vrednosti. Po podatkih
Bloomberga so se v zadnjem času pre-
vzemi evropskih bank opravljali do
mnogokratnika knjigovodske
vrednosti 1,4. NKBM je dokapitalizi-
rana in ima visok količnik kapitalne
ustreznosti, 24,5 odstotka, njena
knjigovodska vrednost je 640
milijonov evrov. Njen portfelj je bil s
prenosi na DUTB (Družbo za
upravljanje terjatev bank, "slabo
banko") očiščen dela tveganih
terjatev, preostala slaba posojila pa
ima v 70 odstotkih pokrita z
oslabitvami in rezervacijami. Ima
visoko varne državne obveznice v
vrednosti 1490 milijonov evrov (od
tega okoli 800 milijonov evrov ob
razlaščenju delničarjev namerno
podcenjenih) s 3,0 do 4,5 odstotki
letnih obresti ter ugodno razmerje
med depoziti in posojili. Zato bi
morala biti prodana vsaj za 900
milijonov evrov, država pa naj bi jo
po zadnjih objavah nameravala
prodati za zgolj 200 milijonov
evrov!?

NKBM ima v lasti državne obveznice
(293 milijonov evrov) in obveznice
DUTB z garancijo države (388
milijonov evrov), ki zapadejo v
izplačilo decembra 2015 in decembra
2016. Bodoči kupec banke lahko
obveznice takoj unovči in si povrne
morebitno posojilo za nakup banke.
Kupec bo za NKBM torej plačal 200
milijonov evrov, od države in DUTB
bo v naslednjem letu ali dveh poleg
dobička banke in visokih obresti na

državne obveznice dobil s poplači-
lom državnih obveznic še 681
milijonov evrov. Poleg tega bo lahko
še znižal temeljni kapital banke, saj je
njen količnik kapitalne ustreznosti
dvakratnik zahtevanega, kar bo prav
tako lahko izpeljal z izplačilom vsaj
200 milijonov evrov; torej si bo že v
kratkem po nakupu lahko iz banke
izplačal vsoto, ki bo presegala
kupnino, in ob tem še vedno imel v
lasti kapitalno ustrežno banko,
drugo največjo v Sloveniji!. Ali so za
to morali biti razlaščeni delničarji in
lastniki podrejenih obveznic? Se bo
država za to morala zadolževati ob
unovčevanju obveznic in bodo
davkoplačevalci morali še nekaj let
odplačevati glavnico in obresti tega
dela dolga?

Prodaja NKBM ni nujna. Slab
gospodar premoženje prodaja, dober
ga kupuje. Dober gospodar prodaja
premoženje, ko so cene visoke, in ga
kupi, kadar so nizke. "Če trg dobi
vtis, da ste v prodajo prisiljeni, ste s
tem že znižali ceno premoženju, ki ga
prodajate," je opozoril dr. France
Arhar. Država torej pri prodaji NKBM
ne ravna pametno!

Poglobljeno in z znanstvenimi
metodami se je s posledicami prodaje
državnega premoženja v novih
članih EU ukvarjal prof. dr. Jože
Mencinger, ugleden ekonomist in
znanstvenik, prvi slovenski minister
za gospodarstvo in nekdanji rektor
Univerze v Ljubljani. Ugotavlja, da
prilivom sredstev iz tujih neposre-
dnih naložb čez nekaj let sledi
neizbežen odliv dela bruto domačega
proizvoda (BDP), rast strukturnega
primanjkljaja na tekočem računu in
velika izpostavljenost tveganjem v
času finančne krize. Matične tuje
banke v krizi rešujejo lastna gospo-
darstva in ne onih, v katerih imajo
podružnice. V krizi pride do velikega
padca BDP in znižanje standarda
prebivalstva, kot smo ju spremljali
zadnjih pet let v Grčiji in tudi v
Sloveniji.

**Vseslovensko združenje malih
delničarjev** je skupaj s civilno
inicijativo "Mali izbrisani delničarji
NKBM" zato dalo ustavnemu sodišču
predlog za začasno zadržanje prodaje
NKBM do njegove odločitve o
pritožbah delničarjev in lastnikov
podrejenih obveznic zaradi kršitve
človekovih pravic sto tisoč državlja-

nom, posredno pa četrtini prebivalstva Slovenije. Razsodba bo zelo pomembna za gospodarsko prihodnost države in njeno politično suverenost. Uničenje slovenskih vlagateljev in kapitalnega trga: tržno gospodarstvo zahteva stalen vir sredstev (lastniški kapital, delnice) v podjetjih; če država in gospodarstvo prisegata samo na zadolževanje (kredite), povečujeta tako imenovani finančni vzvod in posledica je hud padec BDP v krizah. Z izničenjem in izbrisom delnic šestih največjih, že privatiziranih slovenskih bank je bil prizadejan ponovni udarec domačim vlagateljem (zlasti malim in nepoučnim) ter trgu vrednostnih papirjev. Naš trg si za razliko od drugih evropskih in svetovnih borz še vedno ni opomogel in posledica je množična, poceni razprodaja državnega in odtujenega zasebnega premoženja velikim tujim vlagateljem.

Država je uničevala slovensko premoženje s podržavljanjem samoupravnih podjetij, uničevanjem investicijskih skladov (Proficia Dadas, Zvon I in II, NFD), ki bi sedaj lahko kupovali državno premoženje, in domačih bank (NLB, NKBM, Abanke, Probanke, Factor banke in Celjske banke). Slovenski vlagatelji so očitno nezaželeni do take mere, da jih je treba razlastiti, tuji kapital pa je nekaj zveličavnega, zanj se je treba boriti in žrtvovati domače lastnike. Tuji kupci za nameček poceni

kupujejo našo lastnino z najetimi krediti po okoli 1-odstotni obrestni meri, slovenski pa so obremenjeni s 5- do 7-odstotno obrestno mero. Gre za neloyalno konkurenco, ki je po ustavi prepovedana. S tem in z medijsko gonjo proti lastnikom domačega kapitala je država izgnala iz Slovenije vzajemne in pokojninske sklade s premoženjem okoli 2000 milijonov evrov, pa tudi številne posameznike, ki zdaj raje vlagajo v tuje vrednostne papirje, saj so donosnejši, pa tudi varnejši - izbrisa, kakršnega so oblastniki uprizorili pri nas, v nasprotju s stalnimi zatrjevanji vlade in Banke Slovenije niso izvedli še nikjer v EU. S tem slovenski vlagatelji ustvarjajo delovna mesta v tujini namesto doma! Tudi slovenski varčevalci v tujih bankah bi lahko sodelovali pri financiranju domačega gospodarstva. Torej ni res, da slovenskega kapitala za nakup državnih podjetij ni; država mu zgolj ne da možnosti za enakopravno sodelovanje v nakupih in izvrševanju lastniških pravic v Sloveniji, vsakih nekaj let pa ga celo aktivno uniči.

Vseslovensko združenje malih delničarjev je državi poslalo ponudbo za nakup delnic NKBM v višini najboljših tuje ponudbe (150 milijonov evrov) in s predlogom hkratne rešitve spora o zaplembi delnic NKBM; država ne bi izplačala odškodnin, ampak bi vlagateljem samo vrnila zaplenjene delnice in

podrejene obveznice NKBM ter zagotovila delujoč borzni trg zanje. Vendar država ne le, da prodaje ni ponudila domačim vlagateljem, temveč je ponudbo tujim vlagateljem zastavila tako, da se domači niso mogli vključiti. Omogočila pa je vključevanje v prodajo NKBM madžarski banki OTP, ki je v solastnini posrednika v prodajnem postopku (družbe Lazard Frères). Prodajo nadzoruje Madžar Istvan P. Szekely z generalnega direktorata Evropske komisije za gospodarske in denarne zadeve.

Pri prednostnih nalogah vlade v letu 2015 je očitno zanašanje na tuje lastnike. O domačih vlagateljih ni niti besede - sredstva domačih lastnikov je očitno potrebno še naprej dosledno uničevati ali jih vsaj pregnati v tujino. Država, ki v tržnem gospodarstvu ne ceni domačih vlagateljev, ne bo uspešna. Nujno bi bilo normalizirati trg vrednostnih papirjev s primarnimi izdajami delnic in vrniti nepravilno odvzeto premoženje lastnikom delnic in podrejenih obveznic.

*Država, ki ne ceni
domačih
vlagateljev,
ne bo uspešna*